

Vakinhoudelijke bekwaamheid van docenten GL

In mei hebben de partners van Expertisecentrum LERVO minister Eppo Bruins en staatssecretaris Mariëtte Paul geadviseerd over de bekwaamheidseisen van docenten GL. De wet lijkt namelijk te stellen dat docenten GL niet vakinhoudelijk bekwaam hoeven te zijn. Dat vinden de partners van LERVO principieel verkeerd. De minister van Onderwijs volgt ons advies niet op, maar benadrukt dat het onderwijsveld vrij is om zelf de vakinhoudelijke kennis van docenten GL te reguleren. Hoe zit dit nou precies?

Wat zegt de wet?

De wet schrijft voor dat alle docenten in het Nederlands onderwijs vakbekwaam horen te zijn en dat vakbekwaamheid drie bekwaamheden omvat: pedagogische bekwaamheid, didactische bekwaamheid en vakinhoudelijke bekwaamheid. Voor het voortgezet onderwijs wordt dit vastgelegd in artikel 7.8 van de Wet voortgezet onderwijs 2020. Artikel 7.9, lid 2 stelt dat het ministerie van Onderwijs in een algemene maatregel van bestuur afwijkende bepalingen kan vastleggen over de bekwaamheidseisen voor godsdienstonderwijs en levensbeschouwelijk vormingsonderwijs. Dit gebeurt ook, namelijk in het *Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel*. Artikel 2.3 van dit besluit legt vast: “de bekwaamheid tot het geven van onderwijs voor leraren of docenten godsdienstonderwijs of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs [bevat] *niet* de vakinhoudelijke bekwaamheid.” Docenten GL moeten dus wel pedagogisch en didactisch bekwaam zijn, maar ze hoeven niet vakinhoudelijk bekwaam te zijn.

Het advies van LERVO

Het *Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel* wordt elke zes jaar herzien in overleg met het werkveld. Dit proces loopt momenteel. Op initiatief van Pieter Snel (VDLG) en in samenwerking met Marijke Floris-Hoekert (Verus) schreef ik een advies die de partners van Expertisecentrum LERVO 28 mei jl. aanboden aan de minister en staatssecretaris van Onderwijs. We vroegen het ministerie in de regelgeving vast te leggen dat docenten GL vakbekwaam horen te zijn, maar om de verdere invulling hiervan, het wát, aan het veld over te laten.

De reactie van het ministerie

4 juli ontvingen we van Daniëlle Schiet, directeur Onderwijspersoneel en Primair Onderwijs, een reactie op onze brief. Ze legt uit dat wat wij voorstellen juridisch gezien niet kan. Alleen het ministerie kan namelijk bekwaam- en bevoegdheidseisen vastleggen. Daarom is het niet mogelijk de vastlegging van een deel van de bekwaamheidseisen, specifiek de eisen omtrent de vakinhoudelijke bekwaamheid voor docenten GL, aan het veld te delegeren. Ze eindigt haar brief: “als sector kunt u wel

aan zelfregulatie doen, maar dit zal in formele zin geen invloed hebben op de bevoegdheid en bekwaamheid van leraren”.

Hoe nu verder met de ‘zelfregulatie’?

De kansen voor het veld liggen dus voorlopig in ‘zelfregulatie’. Op vele fronten gebeurt dit al. Voor de hbo-opleidingen docent GL bestaat voor zowel de BA als de MA een kennisbasis, en ook voor de wo-opleidingen docent GL bestaan er landelijke afspraken over de vakinhoudelijke kennis die vereist is voor een eerste graadsbevoegdheid. In de praktijk zijn het met andere woorden de docentenopleidingen die vastleggen welke vakinhoudelijke kennis vereist is om een diploma te kunnen ontvangen als bevoegd docent GL. Hierin wijkt de praktijk voor GL niet af van de praktijk voor andere vakken.

In de toekomst zal ook het landelijk kerncurriculum levensbeschouwing en religie van Expertisecentrum LERVO indirect vakinhoudelijke bekwaamheidseisen voor docenten GL omschrijven. Dit alles heeft echter formeel geen invloed op de handelingsruimte van het bevoegd gezag (de schoolleiding dus) die nog altijd onder- en onbevoegde docenten voor de klas mag zetten voor de vakken levensbeschouwing, godsdienst en levensbeschouwing en religie. Deze docenten gelden nog altijd als bekwaam in de zin van de wet.

Het standpunt van de partners van LERVO blijft dat er in de levensbeschouwelijke vakken een bevoegd (en daarmee pedagogisch, didactisch én vakinhoudelijk bekwaam) leraar voor de klas hoort te staan. Dit is beter voor het vak, voor de leerlingen en ook voor de docenten die het vak geven. Het lukt alleen als we als veld meer bevoegde leraren weten op te leiden, en als we de collega’s die nu on- of onderbevoegd GL geven, via nascholingstrajecten het gewenste vakinhoudelijke kunnen laten bereiken. Hier ligt voor de partners van LERVO een van de belangrijkste aandachtspunten voor de komende jaren.

Markus Altena Davidsen

Heb je een vraag? Neem contact op met Expertisecentrum LERVO via info@lervo.nl

Markus Altena Davidsen is Projectleider Expertisecentrum LERVO